

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS ĮSTAIGŲ ĮSTATYMO NR. I-1367 15 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTŲ NR. XIVP-257 IR NR. XIVP-348

Nr.
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo statuto 138 straipsnio 3 dalimi ir atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2021 m. balandžio 28 d. sprendimo Nr. SV-S-90 „Dėl įstatymų projektų išvadų“ 1.21 papunktį ir 2021 m. birželio 16 d. sprendimo Nr. SV-S-132 „Dėl įstatymų projektų išvadų“ 1 punktą, Lietuvos Respublikos Vyriausybė **n u t a r i a**:

1. Iš esmės pritarti Lietuvos Respublikos sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIVP-257 (toliau – Projektas Nr. XIVP-257), tačiau pasiūlyti Lietuvos Respublikos Seimui Projektą Nr. XIVP-257 tobulinti atsižvelgiant į šias pastabas ir pasiūlymus:

1.1. Atkreiptinas dėmesys, kad pagal šiuo metu galiojančius sveikatos apsaugos ministro patvirtintus Lietuvos nacionalinės sveikatos sistemos (toliau – LNSS) valstybės biudžetinių ir viešųjų įstaigų vadovų konkursų organizavimo nuostatus viešo konkurso įstaigos vadovo pareigoms eiti organizavimo procedūra apima konkurso paskelbimą; dokumentų, kuriuos būtina pateikti norint dalyvauti konkurse, pateikimą, priėmimą ir vertinimą; konkurso komisijos sudarymą, jos darbo organizavimą ir visuomenės atstovų dalyvavimą konkurse; asmenų, pretenduojančių į pareigas, vertinimą ir laimėtojo nustatymą. Iš Projekto Nr. XIVP-257 siūlomos formuluotės „viešas konkursas organizuojamas ir jo nuostatai tvirtinami likus ne mažiau kaip 6 mėnesiams iki LNSS valstybės ir savivaldybių biudžetinių ir viešųjų įstaigų vadovo kadencijos pabaigos“ lieka neaišku, ar konkursas turi būti tik paskelbtas likus ne mažiau kaip 6 mėnesiams iki LNSS valstybės ir savivaldybių biudžetinių ir viešųjų įstaigų vadovo kadencijos pabaigos, ar likus ne mažiau kaip 6 mėnesiams iki LNSS valstybės ir savivaldybių biudžetinių ir viešųjų įstaigų vadovo kadencijos pabaigos jau turi būti nustatytas konkurso laimėtojas.

Pastebėtina ir tai, kad LNSS valstybės ir savivaldybių biudžetinių ir viešųjų įstaigų vadovų darbo santykiai gali pasibaigti ir nesulaukus kadencijos pabaigos (pavyzdžiui, vadovui savo noru palikus pareigas (nutraukus darbo sutartį)). Atsižvelgiant į tai, kas paminėta, Projekto Nr. XIVP-257 1 straipsniu keičiamoje Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo 15 straipsnio 1 dalyje turėtų būti sureglamentuoti nurodyti atvejai.

Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 6 punkte nustatyta, kad teisėkūroje turi būti vadovaujama ir aiškumo, reiškiančio, kad teisės aktuose nustatytas teisinis reguliavimas turi būti logiškas, nuoseklus, glaustas, suprantamas, tikslus, aiškus ir nedviprasmiškas, principu, todėl Projekto Nr. XIVP-257 1 straipsniu keičiama Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo 15 straipsnio 1 dalis turėtų būti dėstoma taip:

„1. LNSS valstybės ir savivaldybių biudžetinių ir viešųjų įstaigų vadovai į darbą priimami viešo konkurso būdu. LNSS valstybės ir savivaldybių biudžetinių ir viešųjų įstaigų, išskyrus viešąsias įstaigas, kuriose dirba dešimt ar mažiau sveikatos priežiūros specialistų, turinčių medicinos praktikos licenciją, vadovai į darbą priimami penkerių metų kadencijai. Viešą konkursą organizuoja ir jo nuostatus tvirtina atitinkamos įstaigos savininko teisės ir pareigas įgyvendinanti institucija arba visuotinis dalininkų susirinkimas. Likus 6 mėnesiams iki LNSS valstybės ir savivaldybių biudžetinių ir viešųjų įstaigų vadovo kadencijos pabaigos, jei kadencija vadovui nustatoma pagal šią dalį, atitinkamos įstaigos savininko teisės ir pareigas įgyvendinanti institucija arba visuotinis dalininkų susirinkimas skelbia viešą konkursą LNSS valstybės ir savivaldybių biudžetinių ir viešųjų įstaigų vadovo pareigoms eiti. Jeigu su LNSS valstybės ir savivaldybių biudžetinių įstaigų vadovu, kurio kadencijos terminas nėra suėjęs, arba viešųjų įstaigų vadovu, kuriam pagal šią dalį kadencija nenustatoma arba kurio kadencijos terminas nėra suėjęs, darbo sutartis nutraukiama, ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo darbo sutarties nutraukimo dienos skelbiamas viešas konkursas LNSS valstybės ir savivaldybių biudžetinių ir viešųjų įstaigų vadovo pareigoms eiti.“

1.2. Pastebėtina tai, kad šiuo metu galiojančiuose teisės aktuose nėra pateikiama sąvokos „padalinys“ apibrėžtis. Pažymėtina, kad šiuo metu Sveikatos priežiūros įstaigų įstatyme jau yra nustatytos specifinės teisinio reglamentavimo nuostatos dėl atitinkamų sveikatos priežiūros įstaigų padalinių ir filialų vadovų konkursų organizavimo, todėl praktikoje kyla klausimų, kas asmens sveikatos priežiūros įstaigoje laikytina padaliniu. Asmens sveikatos priežiūros įstaigų struktūroje gali būti klinikos, departamentai, filialai, skyriai, poskyriai ir kiti struktūriniai vienetai, kurie taip pat gali turėti departamentus, skyrius, poskyrius ir kitus struktūrinius vienetus. Siekiant teisinio reglamentavimo aiškumo, visame Projekte Nr. XIVP-257 sąvokos „padalinys“ reikšmė neturėtų būti aiškinama skliaustuose, Projektu Nr. XIVP-257 Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo 2 straipsnis turėtų būti papildytas nauja dalimi, ją dėstant taip: „**Padalinys** – įstaigos struktūrinis vienetas ar jame esantis kitas struktūrinis vienetas“.

1.3. Siekiant teisinio reglamentavimo aiškumo, iš Projekto Nr. XIVP-257 1 straipsniu keičiamos Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo 15 straipsnio 2 dalies tikslinga išbraukti perteklinius žodžius skliaustuose „(įskaitant universitetų ligonines)“ (ta pati pastaba taikytina ir Projekto Nr. XIVP-257 3 straipsnio 4 daliai) bei pagal šio nutarimo 1 punkte pateikto siūlymo analogiją Projekto Nr. XIVP-257 1 straipsniu siūloma keisti Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo 15 straipsnio 2 dalis turėtų būti išdėstyta taip:

„2. LNSS valstybės ir savivaldybių biudžetinių ir viešųjų įstaigų padalinių ir filialų vadovai į darbą priimami viešo konkurso būdu. LNSS valstybės ir savivaldybių viešųjų įstaigų, išskyrus viešąsias įstaigas, kuriose dirba dešimt ar mažiau sveikatos priežiūros specialistų, turinčių medicinos praktikos licenciją, padalinių ir filialų vadovai į darbą priimami penkerių metų kadencijai. Viešą konkursą organizuoja ir jo nuostatus tvirtina atitinkamos įstaigos vadovas. Likus 6 mėnesiams iki viešosios įstaigos padalinio ir filialo vadovo kadencijos pabaigos, jei padalinio ir filialo vadovo kadencija nustatoma pagal šią dalį, atitinkamos įstaigos vadovas skelbia viešą konkursą viešųjų įstaigų padalinių ir filialų vadovo pareigoms eiti. Jeigu su LNSS valstybės ir savivaldybių biudžetinės įstaigos padalinio ir filialo vadovu arba viešosios įstaigos padalinio ir filialo vadovu, kuriam pagal šią dalį kadencija nenustatoma arba kurio kadencijos terminas nėra suėjęs, darbo sutartis nutraukiama, ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo darbo sutarties nutraukimo dienos skelbiamas viešas konkursas LNSS valstybės ir savivaldybių biudžetinių ir viešųjų įstaigų padalinio ir filialo vadovo pareigoms eiti. Įstaigos vadovas turi teisę organizuoti padalinių ir filialų vadovų atestaciją.“

1.4. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad pagal Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo 23 ir 24 straipsnius tam tikros LNSS valstybės biudžetinės įstaigos (Nacionalinis transplantacijos biuras prie Sveikatos apsaugos ministerijos, Nacionalinis visuomenės sveikatos centras prie

Sveikatos apsaugos ministerijos, Radiacinės saugos centras, Ekstremalių situacijų sveikatai centras) yra viešąjį administravimą vykdančios ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės įstatymo 30 straipsnyje nurodytą įstaigos prie ministerijos statusą turinčios biudžetinės įstaigos. Atsižvelgiant į tai, kas pirmiau paminėta, ir vadovaujantis tuo, kad pagal Vyriausybės įstatymo 30 straipsnio 5 dalį įstaigos prie ministerijos vadovas priimamas į pareigas ir atleidžiamas iš jų Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo nustatyta tvarka, bei siekiant teisinio reguliavimo aiškumo, Projekte Nr. XIVP-257 turėtų atsirasti Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo 15 straipsnio papildymas nauja 9 dalimi, ją išdėstant taip: „Šio straipsnio nuostatos netaikomos LNSS biudžetinėms įstaigoms, kurios turi įstaigos prie ministerijos statusą pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės įstatymo 30 straipsnį.“

1.5. Siekiant lygiateisiškumo ir teisėtų lūkesčių principų užtikrinimo, Projekto Nr. XIVP-257 3 straipsnio 2 ir 3 dalys turėtų būti sujungtos į vieną dalį ir turėtų būti nustatyta, kad visi LNSS valstybės ir savivaldybių biudžetinių ir viešųjų įstaigų vadovai, kurie iki šio įstatymo įsigaliojimo buvo paskirti į įstaigos vadovo pareigas neterminuotai, toliau eina įstaigos vadovo pareigas penkerius metus nuo šio įstatymo įsigaliojimo dienos.

Dėl LNSS valstybės ir savivaldybių viešųjų įstaigų padalinių ir filialų vadovų, kurie iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos buvo paskirti į įstaigos padalinio ir filialo vadovo pareigas neterminuotai, pastebėtina tai, kad siekiant, kad nesusidarytų situacija, kai vienu metu reikės skelbti konkursus ir dėl įstaigų vadovų, ir dėl viešųjų įstaigų padalinių ir filialų vadovų (ir dėl visų tos pačios viešosios įstaigos padalinių ir filialų vadovų vienu metu), viešųjų įstaigų padalinių ir filialų vadovų konkursų organizavimo nuostatų taikymo pereinamasis laikotarpis neturėtų sutapti su įstaigų vadovų konkursų organizavimo nuostatų taikymo pereinamuoju laikotarpiu, todėl Projekto Nr. XIVP-257 3 straipsnio 5 ir 6 dalys turėtų būti sujungtos į vieną dalį ir turėtų būti nustatyta, kad LNSS valstybės ir savivaldybių viešųjų įstaigų padalinių ir filialų vadovų, kurie iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos buvo paskirti į įstaigos padalinio ir filialo vadovų pareigas neterminuotai, toliau eina viešosios įstaigos padalinio ar filialo vadovo pareigas taip:

- jei padalinio ar filialo vadovo pareigas iki įstatymo įsigaliojimo ėjo 8 metus ir daugiau – iki 2023 m. sausio 1 d.;
- jei padalinio ar filialo vadovo pareigas iki įstatymo įsigaliojimo ėjo 6–7 metus – iki 2024 m. sausio 1 d.;
- jei padalinio ar filialo vadovo pareigas iki įstatymo įsigaliojimo ėjo 4–5 metus – iki 2025 m. sausio 1 d.;
- jei padalinio ar filialo vadovo pareigas iki įstatymo įsigaliojimo ėjo 2–3 metus – iki 2026 m. sausio 1 d.;
- jei padalinio ar filialo vadovo pareigas iki įstatymo įsigaliojimo ėjo 1 metus ir mažiau – iki 2027 m. sausio 1 d.

1.6. Siekiant teisinio reguliavimo taikymo aiškumo ir atsižvelgiant į šio nutarimo 1 ir 3 punktuose pateiktus siūlymus, Projekto Nr. XIVP-257 3 straipsnis turėtų būti papildytas nauja dalimi ją išdėstant taip:

„Iki šio įstatymo įsigaliojimo nutrūkus LNSS valstybės ir savivaldybių biudžetinių ir viešųjų įstaigų vadovų ir padalinių ir filialų vadovų, kuriems kadencijos nebuvo nustatytos arba kurių kadencijų terminai nebuvo suėję, darbo sutartims ir nesant paskelbtiems viešiesiems konkursams į atitinkamas LNSS valstybės ir savivaldybių biudžetinių bei viešųjų įstaigų vadovų ir padalinių ir filialų vadovų pareigas, vieši konkursai į atitinkamas LNSS valstybės ir savivaldybių biudžetinių bei viešųjų įstaigų vadovų ir padalinių ir filialų vadovų pareigas turi būti paskelbti per tris mėnesius nuo šio įstatymo įsigaliojimo.“

2. Iš dalies pritarti Lietuvos Respublikos sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIVP-348 (toliau – Projektas Nr. XIVP-348), tačiau Lietuvos Respublikos Seimui pasiūlyti Projektą Nr. XIVP-348 tobulinti atsižvelgiant į šias pastabas ir pasiūlymus:

2.1. Projekto Nr. XIVP-348 1 straipsniu siūloma nustatyti, kad universiteto ligoninių sveikatos priežiūros specialistai į darbą būtų priimami viešo konkurso būdu atsisakant penkerių metų kadencijos. Lietuvos Respublikos sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo 2 straipsnio 5 dalyje nustatyta, kad universiteto ligoninė yra viešoji asmens sveikatos priežiūros ir mokslo įstaiga, kartu su valstybine aukštąja mokykla vykdanči trijų pakopų medicinos studijas, teikianti visų lygių asmens sveikatos priežiūros paslaugas ir tobulinanti sveikatos priežiūros specialistus. Vertinant pirmiau įstatyme pateikiamą universiteto ligoninės apibrėžtį pažymėtina tai, kad universiteto ligoninėse teikiamos visų lygių asmens sveikatos priežiūros paslaugos, universiteto ligoninėse kartu su mokslo ir studijų institucijomis vykdoma mokslinė veikla. Universiteto ligoninėse gydomasis ir mokslo tiriamasis darbas vyksta neatsiejamai, todėl čia diegiami patys naujausi mokslo įrodymais pagrįstos medicinos diagnostikos ir gydymo metodai. Universiteto ligoninės nuo kitų asmens sveikatos priežiūros įstaigų skiriasi tuo, kad čia kartu dirba įvairiapusiškai medicinos procese dalyvaujantys sveikatos priežiūros specialistai, kurie yra ne tik gydytojai, bet ir pedagogai, mokslininkai, besidarbuojantys klinikinės ar bazinės medicinos mokslo srityse. Universiteto ligoninės taip pat dalyvauja sudėtingiausių ir retų ligų diagnostikos ir gydymo tarptautinių referencinių tinklų veikloje. Pirmiau minėtų universitetų ligoninių vykdomų veiklų pobūdis lemia tai, kad universitetų ligoninėse privalo dirbti tik aukščiausios kompetencijos ir patirties reikalavimus atitinkantys ir nuolat savo kompetenciją tobulinantys sveikatos priežiūros specialistai. Teisinis reglamentavimas, kai į darbą priimama penkerių metų kadencijai, yra optimalus teisinis mechanizmas universiteto ligoninei užtikrinti, kad joje nuolat dirbtų geriausi sveikatos priežiūros specialistai (vyktų specialistų rotacija), užtikrinti visų kitose asmens sveikatos priežiūros įstaigose dirbančių sveikatos priežiūros specialistų karjeros galimybes pretenduoti į universitetų ligoninių sveikatos priežiūros specialistų darbo pozicijas, užtikrinti nuolatinį universiteto ligoninių sveikatos priežiūros specialistų tobulėjimą ir taip tenkinti viešojo intereso apsaugą sveikatos apsaugos srityje – turėti aukščiausio lygio asmens sveikatos priežiūros paslaugas teikiančius sveikatos priežiūros specialistus, kurie tokias paslaugas teiktų asmens sveikatos priežiūros įstaigoje – universiteto ligoninėje, kurios paskirtis ir yra sudėtingiausių ir daugiausiai kompetencijų reikalaujančių asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimas visiems Lietuvos Respublikos gyventojams. Pažymėtina, kad Lietuvos Respublikos darbo kodekso 68 straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad terminuotą darbo sutarčių sudarymo galimybę įstatymai gali numatyti, jei tuo siekiama viešojo intereso atitinkamoje srityje užtikrinimo.

Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo 15 straipsnio 6 dalyje nustatyta penkerių metų kadencija visiems be išimties į darbą priimamiems universitetų ligoninių sveikatos priežiūros specialistams. Paminėtina tai, kad universitetų ligoninėse dirba sveikatos priežiūros specialistai, turintys medicinos praktikos licenciją (toliau – gydytojai), ir kiti sveikatos priežiūros specialistai, turintys slaugos, akušerijos ar kitos asmens sveikatos priežiūros (išskyrus medicinos) praktikos licenciją (toliau – kiti sveikatos priežiūros specialistai). Pažymėtina tai, kad gydymo procedūras asmens sveikatos priežiūros įstaigose turi teisę atlikti gydytojai, todėl nuo gydytojų kompetencijų ir patirties priklauso, ar bus pasiekti ir išlaikyti universiteto ligoninei keliami veiklos tikslai. Kiti sveikatos priežiūros specialistai pagal kompetenciją daugiausia dalyvauja teikiant įprastines (tokias pat, kaip ir kitose ne universiteto ligoninėse) asmens sveikatos priežiūros paslaugas, tačiau neginčijant jų svarbos teikiant asmens sveikatos priežiūros paslaugas, bet jų vykdomų funkcijų tiesiogiai nesiejant su universiteto ligoninės statusu bei vadovaujantis teisėtų lūkesčių ir proporcingumo principais, šių kategorijų sveikatos priežiūros specialistų priėmimo į pareigas universiteto ligoninėse sąlygos galėtų skirtis nuo priėmimo sąlygų, taikomų tiems sveikatos priežiūros specialistams (gydytojams), kurių vykdomos funkcijos pagal jų pobūdį yra išimtinai susijusios su universiteto ligoninėms keliamais veiklos tikslais.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, Projekto Nr. XIVP-348 1 straipsniu keičiamą Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo 15 straipsnio 6 dalį siūlytina dėstyti taip:

„Universitetų ligoninių sveikatos priežiūros specialistai į darbą priimami viešo konkurso būdu. Universitetų ligoninių sveikatos priežiūros specialistai viešo konkurso būdu į darbą eiti pareigų, kurioms būtina medicinos praktikos ar odontologijos praktikos licencija, priimami penkeriems metams. Viešą konkursą organizuoja ir jo nuostatus tvirtina atitinkamos įstaigos vadovas.“

2.2. Atitinkamai turėtų būti keičiamas Projekto Nr. XIVP-348 2 straipsnis. Jį siūlytina dėstyti taip:

„Iki šio įstatymo įsigaliojimo universitetų ligoninių sveikatos priežiūros specialistai, priimti į darbą penkerių metų kadencijai eiti pareigas, kurioms pagal šio įstatymo 1 straipsniu pakeistą Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo 15 straipsnio 6 dalį nebetaikoma penkerių metų kadencija, nuo šio įstatymo įsigaliojimo laikomi priimtais į darbą eiti atitinkamų pareigų neterminuotai.“

Ministras Pirmininkas

Sveikatos apsaugos ministras